

การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Development of Field Experience Model of Bachelor Degree Student in Lifelong Education, Faculty of Education at Silpakorn University

นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์(Nantawat Pattaragorranan)*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงาน พี่เลี้ยงหน่วยงานที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และประเมินรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่ม พื้นที่การศึกษาคือ หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 10 หน่วยงาน เทคนิคที่ใช้ในการวิจัย คือ การสังเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ เน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการกระทำ ฝึกปฏิบัติงานนอกห้องเรียน เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สอนให้นักศึกษาเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ วิธีการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความเหมาะสม มีการกำหนดเกณฑ์และคะแนนที่ชัดเจน เนื้อหาและกิจกรรมที่ต้องให้กับนักศึกษาก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความรู้เรื่องโปรแกรม Excel การสนทนาภาษาอังกฤษ การพัฒนาบุคลิกภาพ การเตรียมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกวิชาชีพ ควรให้นักศึกษาได้ศึกษาจากสภาพจริงและให้นักศึกษากลับมาอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นักศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจการทำงานเป็นทีม การสนับสนุนด้านงบประมาณ เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ เวลาและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม การออกนิเทศ การแนะนำแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ นักศึกษาได้มีประสบการณ์จากการปฏิบัติสอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรและหน่วยงาน นักศึกษาต้องเห็นความสำคัญในการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

* อาจารย์ ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิตและพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โทรศัพท์ 087-687-3786

Lecturer. Department of Lifelong Education. Faculty of Education, Silpakorn University. Tel. 0876873786

E-Mail address:thong_nantawat@hotmail.com

2. ผลการร่างและประเมินรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาจากการสนทนากลุ่มพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดทั้งในและนอกห้องเรียน ตามรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สร้างประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน เพื่อสร้างและเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเข้ากับ สถานการณ์ใหม่ ขั้นตอนที่ 2 การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแบ่งปันประสบการณ์จากขั้นที่ 1 มาเล่าให้เพื่อนหรือสมาชิกในห้องเรียนฟัง การอภิปรายอย่างอิสระ หรือการสัมภาษณ์ ขั้นที่ 3 สรุปความคิดรวบยอด ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปหลักการ ทฤษฎี เป็นประสบการณ์ใหม่หรือความรู้ใหม่ ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ ผู้เรียนทำความเข้าใจและร่วมกับผู้สอนสรุปหลักการ ทฤษฎี และสามารถอ้างอิงความรู้ที่ได้รับไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Abstract

This research aimed to study and develop model of experience training of student Bachelor of Education Program in Lifelong Education, Faculty of Education, Silpakorn University. The research divided into 2 steps; 1) to study information from interviewing head of department or trainers in university, department or organization that was structured training department, 2) to create form of experience training of student and take to arrange group discussion for evaluating form. The area of research was experience training center form 10 departments. The techniques that in this research conducted by synthesizing document, interview and focus group. The instruments used were interviews, group recordings, and group discussions. Analysis of data by content analysis.

The results of research were as follows :

1. The interview result of former step found that experience training was training and they can apply knowledge, theory and operation to actual working as per situation properly; students learn from actions and training outside the class. They learned from experts and it focused on activities; taught students to connect theory to action; the evaluation of experience training was evaluated by actual perform and evaluate real situation. The evaluation was continuously from many departments. There were clear points and rules; content and activities that should be contained about knowledge of Excel program, using office automation English conversation, development of personalities and aimed to shift attitudes on experience training; student should have opportunity to study actual situation and discuss and exchange experiences; students had to know and understand about process, step, means and responsibility of member in the team; factors that useful for experience training of students was concluded that support about budget of equipment, media, time, help to facilitate about arranging activity, supervision, suggesting about learning resources and also

cheer up teachers and students to support student to have opportunity to develop knowledge and understanding of career; students had experience from actual action conform to requirement of students, organizer; student could realize importance and understand about experience training. There are a lot of burden of teaching of teacher; therefore, the supervisions were happened different time.

2. Draft form of experience training of students and bring to arrange group discussion to evaluate and arrange group discussion to consider relationship of experience training of student. It was found that arranging experiences from learning should be arranged inside and outside classroom. The forms of experience training consisted of 4 steps which were 1st step : Concrete Experience, students perform activity which concerned with content in order to build and connect old experiences with new situation. 2nd Step : Reflective Observation, shared experience for 1st step and told to other students in front of the class, independent discussion or interview. 3rd Step : Abstract Conceptualization, learners and teachers concluded principal together. The theory was new experience or new knowledge. 4th Step : Active Experimentation, learners understood and corporate with teacher to conclude principle and theory; moreover, learners could refer knowledge which was gain to apply in different situations efficiently. The form of experience training which researcher developed should focus on qualification of students for 3 aspects which were attitude, characteristics and habit and knowledge and skills with learning from experiences. The experience training of student will be efficient should think of factors that was useful for experience of career 3 aspects which were 1. Support about budget tools, media, equipment, time and facility of activity's arrangement 2. Suggest learning resource 3. Encourage teachers and students to support student to have opportunity about developing knowledge and understanding of career.

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันการศึกษาถูกพิจารณาว่าเป็นรากฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ประเทศต่างๆจึงพยายามจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนของตนเพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) ปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งครอบคลุมระยะเวลาระหว่างปี 2555-2559 กำลังจะสิ้นสุดลงในเดือนกันยายน 2559 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2558: 18-19) จึงได้ศึกษาทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัย และการปฏิรูปเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ ซึ่งในช่วงวัยเรียน วัยรุ่นมุ่งพัฒนาให้มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นภายใต้บริบทที่เป็นพหุ

วัฒนธรรม วิทยุแรงงานให้มีการยกระดับสมรรถนะฝีมือแรงงาน เพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง โดยมีการดำเนินการใน 4 ส่วน คือการปฏิรูประบบบริหารจัดการทางการศึกษา ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา พัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ และปฏิรูปการเรียนรู้ โดยในการปฏิรูปการเรียนรู้เน้นมุ่งให้จัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ปรับปรุงหลักสูตร และผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาด การวิจัยและการใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้วยแนวทางการพัฒนานี้ นักการศึกษาตลอดชีวิตจึงต้องตระหนักถึงบทบาทของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แสวงหาศึกษา และพัฒนาระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนในสาขาการศึกษาตลอดชีวิต จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่มีความพร้อมต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน องค์กร และสถานประกอบการต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจและสมรรถนะในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เข้าไปเป็นทรัพยากรบุคคล ดังนั้นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาตลอดชีวิต จึงจำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนการจัดให้มีการฝึกประสบการณ์ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิตถือเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรโดยกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ นักศึกษาควรมีโอกาสฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ได้แก่ งานด้านการบริหารจัดการการศึกษาตลอดชีวิต งานด้านการบริการและประสบการณ์งานการศึกษาตลอดชีวิต งานพัฒนาโครงการและกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต งานส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้

การศึกษาพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ (David Kolb,1984) และการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของ (ทิตนา แคมมณี,2550) มาประยุกต์เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เน้นความสำคัญโดยไม่ได้จำกัดอยู่แต่ภายในห้องเรียน ผู้เรียนสามารถจะเรียนรู้สาระและกระบวนการเรียนจากสื่อ และสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้มาประยุกต์ได้จริง ซึ่งรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงอาศัยหลักการเรียนรู้ที่ว่า การเรียนรู้ที่ดีมาจากการปฏิบัติ ลงมือกระทำจริงของผู้เรียนและในขณะเดียวกันการปฏิบัติก็จะทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ การเรียนรู้แบบเป็นกลุ่มซึ่งมีปฏิสัมพันธ์และสะท้อนประสบการณ์ของแต่ละบุคคล (David Kolb,1984, ทิตนา แคมมณี,2550) ในห้องเรียนประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์ (Concrete Experience) นักศึกษาลงมือปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้นและตอบคำถาม เมื่อผู้เรียนสงสัยในระหว่างทำกิจกรรมและสังเกตพฤติกรรม ขั้นที่ 2 อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Reflective Observation) นักศึกษานำประสบการณ์จากขั้นที่ 1 เล่าให้เพื่อนในห้องเรียน ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้น ตอบข้อ

ซักถามและสังเกตพฤติกรรม ขั้นที่ 3 สรุป (Conceptualization) นักศึกษาร่วมกันสรุปประสบการณ์เดิมสู่ประสบการณ์ใหม่ ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้น ตอบข้อซักถามและสังเกตพฤติกรรม ขั้นที่ 4 ประยุกต์ใช้ (Active Experimentation) นักศึกษาทำความเข้าใจและสามารถอ้างอิงความรู้ที่ได้รับไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้น ตอบข้อซักถามและสังเกตพฤติกรรมและขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน 1. ศึกษาดูงาน (Study Tour) นักศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ 2. สังเกตการณ์ (Observe) นักศึกษาสังเกตการณ์แหล่งเรียนรู้ 3. ฝึกปฏิบัติ (Practice) นักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน

รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่พัฒนาขึ้น อาศัยหลักการของการให้นักศึกษาเรียนรู้จากการลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้านทักษะการปฏิบัติ นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง กระบวนการที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้นักศึกษามีความสามารถในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยมีการเรียนรู้ในห้องเรียน 4 ขั้นตอน คือ 1. สร้างประสบการณ์ (Concrete Experience) 2. อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Reflective Observation) 3. สรุป (Conceptualization) 4. ประยุกต์ใช้ (Active Experimentation) และการเรียนรู้ในห้องเรียนคือ 1. ศึกษาดูงาน (Study Tour) 2. สังเกตการณ์ (Observe) 3. ฝึกปฏิบัติ (Practice) โดยผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในชั้นเรียนกับการเรียนรู้นอกชั้นเรียน เพื่อให้สามารถมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ คือ คุณสมบัติด้านทัศนคติ คุณสมบัติด้านลักษณะนิสัย และคุณสมบัติด้านความรู้และทักษะ

ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต ได้ผลิตบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ จึงมีแนวคิดที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพัฒนา รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อประเมินรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่
 - 1) การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนรู้กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต ศึกษาเฉพาะเกณฑ์รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่มุ่งพัฒนาครูตามเกณฑ์คุรุสภา
 - 2) การวิเคราะห์เอกสารและสรุปองค์ความรู้ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต

2. ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร

พื้นที่ศึกษา ได้แก่ หน่วยงานที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 10 หน่วยงาน แยกเป็น

3 ประเภท ได้แก่หน่วยงาน กศน. หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ และหน่วยงานเอกชน

ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าหน่วยงานและ พี่เลี้ยง ในสถานศึกษา หน่วยงานหรือสถานประกอบการที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 10 หน่วยงาน ที่ดำรงตำแหน่งและเคยเป็นหน่วยงานฝึกระหว่างปี พ.ศ. 2558-2559

2) อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน ที่ได้รับการแต่งตั้งในระหว่างปี พ.ศ.2558 – 2559

3) นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. แบบสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดกรอบแนวคิด ประเด็นในการสัมภาษณ์ เพื่อให้มีรายละเอียดครอบคลุมครบถ้วนในเรื่องที่ต้องการศึกษา

3) สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

4) นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)ของแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นและนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวิเคราะห์เอกสาร (Index of Item Objective Congruence:IOC)ได้ค่า 1.00 ทุกข้อ และปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับรายละเอียดของคำถามให้มีความชัดเจน ใช้ภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจ

5) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปสัมภาษณ์อาจารย์นิเทศ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 10 คน นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 24 คน และหัวหน้าหน่วยงานแลหรือพี่เลี้ยงที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 10 คน

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

1) ประมวลข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษา กำหนดประเด็นพิจารณาใน แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อสำหรับตรวจสอบร่างและปรับปรุงรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2) สร้างข้อคำถามสำหรับตรวจสอบร่างและปรับปรุงรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความชัดเจน และความเหมาะสม ของภาษาที่ใช้ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาความเหมาะสมของประเด็นพิจารณาในกลุ่มสนทนาที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงจะถือว่าคำถามนำในแบบสัมภาษณ์นั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันของการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในลักษณะตารางและบรรยายความการวิเคราะห์ข้อมูลสาระสำคัญและผลการวิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ของการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. ยกร่างและปรับปรุงรูปแบบ โดยใช้ผลจากสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

1. ศึกษา รวบรวม ปัจจัยและสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ที่มีอยู่ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ วิเคราะห์เอกสารและสรุปองค์ความรู้จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนรู้กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อยกร่างรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. พัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต

ผลการวิจัย

1. ผลการสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงานหรือพี่เลี้ยงแบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์อาจารย์นิเทศ การสัมภาษณ์นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า

1.1 ความคิดเห็นในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สรุปว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นการฝึกปฏิบัติงานที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สามารถทำให้นักศึกษาประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ไปใช้ประโยชน์ในงานทำงานจริงตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมด้วยการชี้นำตนเอง ซึ่งนักศึกษาจะได้นำความรู้และความเข้าใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป

1.2 วิธีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สรุปว่า สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ เน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการกระทำ ฝึกปฏิบัติงานนอกห้องเรียน เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เน้นการทำกิจกรรม และให้นักศึกษาร่างองค์ความรู้ด้วยตัวของนักศึกษาเอง

1.3 ขั้นตอนการเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สรุปว่า มีความเหมาะสมดี เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงาน เน้นสอนให้นักศึกษาเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ ฝึกให้แสวงหาความรู้ สรุปประเด็นสำคัญในเนื้อหาที่เรียนได้ด้วยตนเอง ผู้มีส่วนร่วมในการฝึกประสบการณ์มีความเข้าใจในขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นอย่างดี

1.4 วิธีการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สรุปว่า การประเมินจากผลการปฏิบัติงานจริงและประเมินสภาพจริงมีความเหมาะสม มีการกำหนดเกณฑ์และคะแนนที่ชัดเจน

1.5 เนื้อหาและกิจกรรมที่ต้องให้กับนักศึกษาก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สรุปว่า ควรมีความรู้เรื่องโปรแกรม Excel การสนทนาภาษาอังกฤษ การพัฒนาบุคลิกภาพ การให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพ การเตรียมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกวิชาชีพ และมีลักษณะตรงตามความต้องการของการประกอบอาชีพ ควรพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

1.6 แนวทางในการเสริมสร้างทักษะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สรุปว่า ควรให้นักศึกษาได้ศึกษาจากสภาพจริง ออกศึกษาดูงานจากแหล่งฝึกและให้นักศึกษากลับมาอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นักศึกษาจะได้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.7 นักศึกษาสามารถเรียนรู้การทำงานเป็นทีมได้อย่างไร สรุปว่า นักศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจการทำงานเป็นทีม โดยผู้สอนควรสอนจัดกิจกรรมบูรณาการในรายวิชาให้นักศึกษาแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่ในการทำกิจกรรมกลุ่ม แล้วให้นักศึกษาออกอภิปรายในสิ่งที่ตนเองได้รับประสบการณ์ และสรุปเป็นความรู้ของกลุ่ม

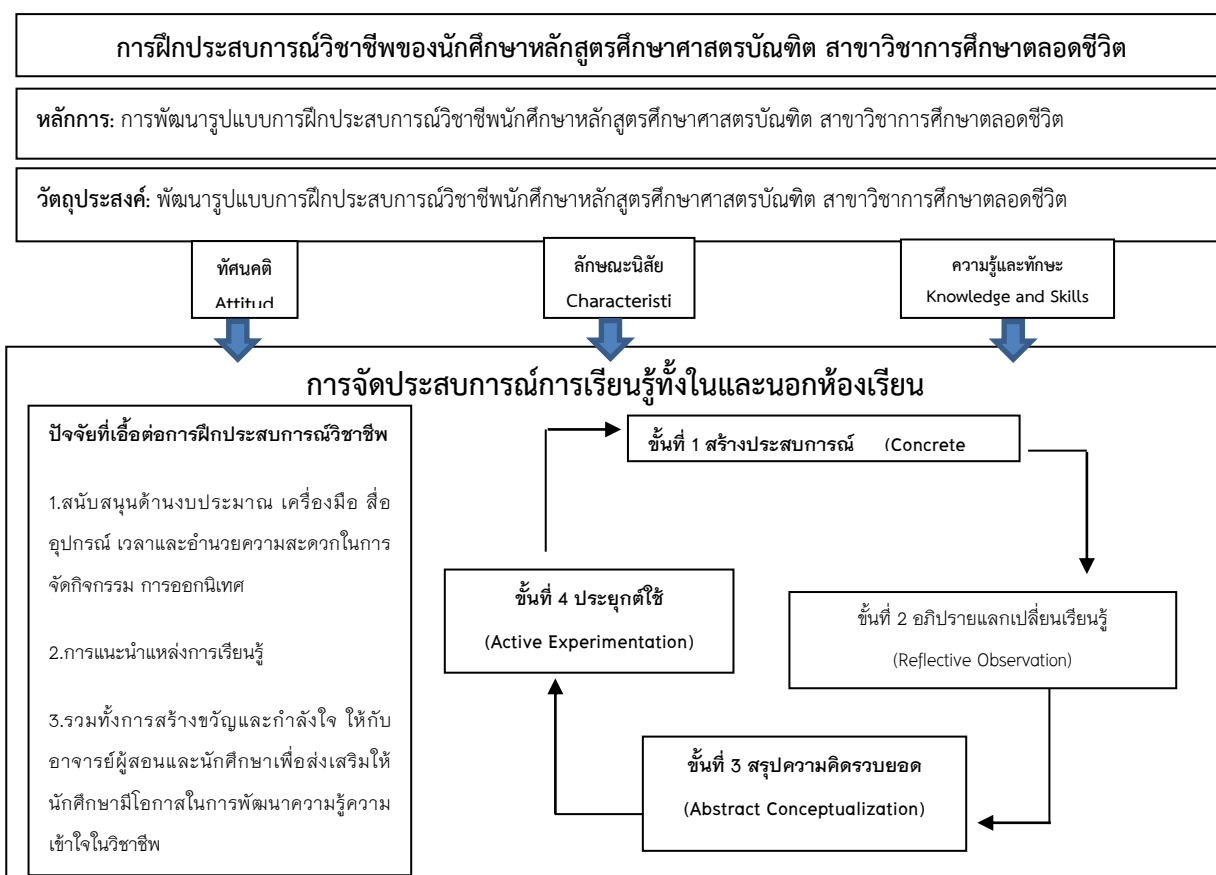
1.8 ปัจจัยที่เอื้อต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สรุปว่า สนับสนุนด้านงบประมาณ เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ เวลาและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม การออกนิเทศ การแนะนำแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ

1.9 ประโยชน์ที่ได้จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สรุปว่า นักศึกษาได้มีประสบการณ์จากการปฏิบัติ การลงมือทำกิจกรรม สามารถเรียนรู้ได้เร็ว สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร นักศึกษาและหน่วยงาน ทำให้นักศึกษามีทักษะในวิชาชีพ

1.10 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สรุปว่า นักศึกษาต้องเห็นความสำคัญในการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภาระงานสอนของอาจารย์มีจำนวนมากทำให้การไปนิเทศมีเวลาไม่ตรงกับหน่วยงาน

2. ผลการพัฒนาและประเมินรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

**รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สรุปผล

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ตามรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 สร้างประสบการณ์ (Concrete Experience) หมายถึง ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน เพื่อสร้างและเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเข้ากับสถานการณ์ใหม่ จุดมุ่งหมายในขั้นนี้ คือ ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนาข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการอธิบายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือสะท้อนความคิดเห็น โดยมีผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้นและตอบคำถามเพื่อผู้เรียนสงสัยในระหว่างทำกิจกรรมและสังเกตพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Reflective Observation) หมายถึง การแบ่งปันประสบการณ์จากขั้นที่ 1 มาเล่าให้เพื่อนหรือสมาชิกในห้องเรียนฟัง การอธิบายอย่างอิสระ หรือการสัมภาษณ์ ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้น ให้คำปรึกษา ตอบข้อซักถามในระหว่างนักศึกษาอธิบาย และสังเกตพฤติกรรม

ขั้นที่ 3 สรุปความคิดรวบยอด (Abstract Conceptualization) หมายถึง ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปหลักการ ทฤษฎี เป็นประสบการณ์ใหม่หรือความรู้ใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างหรือสถานการณ์จริง ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้นตอบข้อซักถาม และสังเกตพฤติกรรม

ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ (Active Experimentation) หมายถึง ผู้เรียนทำความเข้าใจและร่วมกับผู้สอนสรุปหลักการ ทฤษฎี และสามารถอ้างอิงความรู้ที่ได้รับไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้น ซักถามและสังเกตพฤติกรรม

รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ควรเน้นให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีระเบียบวินัย มีความอดทน มีความซื่อสัตย์ การแสวงหาความรู้ใหม่ แสวงหางาน โดยเน้นคุณสมบัติ 3 ด้าน คือ คุณสมบัติด้านทัศนคติ คุณสมบัติด้านลักษณะนิสัย และคุณสมบัติด้านความรู้และทักษะควบคู่กับการเรียนรู้จากประสบการณ์

จากการสนทนากลุ่ม สรุปได้ว่า รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เน้นให้นักศึกษาปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งออกศึกษาดูงาน สังเกตการณ์และฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ เดวิด คอลบ์ (David Kolb 1996:168-169) ความรู้ที่นักศึกษาได้รับควรนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ช่วยให้นักศึกษาได้ทราบมุมมองความรู้ที่กว้างขึ้น แล้วนำมาตรวจสอบเป็นการขยายความคิดให้กว้างออกไป ทั้งนี้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาจะมีประสิทธิภาพควร

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ ผลการศึกษาการสังเคราะห์เอกสารและสรุปองค์ความรู้จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามีความสอดคล้องตรงกันว่า ประเสริฐ บุญเรือง (วารสาร กศน. 2556:3-7) เสนอว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกุญแจสู่ศตวรรษที่ 21 และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปรับเปลี่ยนเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งวิวัฒนาการอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับช่วงเวลาและจังหวะชีวิตของมนุษย์ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจของโลกและประเทศเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมีผลกระทบอย่างมากต่อความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตของประชาชน เพราะเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินชีวิต เช่น ด้านอุตสาหกรรมมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิต ดังนั้นจึงมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทักษะที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเกษตรกรรมมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม มากขึ้น ลักษณะการทำงานและทักษะที่ใช้ในการทำงานต้องเปลี่ยนไปเพราะฉะนั้นตลาดแรงงานจึงต้องการบุคลากรและแรงงานที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะเพียงพอต่อกิจการอุตสาหกรรม นอกจากนั้น การติดต่อในเชิงธุรกิจ การซื้อในประเทศและระหว่างประเทศมีการขยายตัวอย่างกว้างขวางมากขึ้น ทำให้ผู้ผลิตต้องพยายามผลิตสินค้าและปรับปรุงรูปแบบของผลผลิตของสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อมากขึ้น ทำให้ตลาดแรงงานต้องการแรงงานที่มีความรู้และทักษะในการทำงานในลักษณะเฉพาะมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะทางด้านวิชาการและวิชาชีพเพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนั้นยังต้องให้ความรู้และทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถพึ่งตนเองได้ สามารถสร้างงานของตนเองได้ สามารถเลือกพัฒนาอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสังคม จึงจำเป็นที่บุคคลจะต้องเพิ่มพูนความรู้อยู่ตลอดเวลา รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่พัฒนาขึ้น

2. ผลการพัฒนาและประเมินรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้ร่วมสนทนากลุ่มมีความเห็นตรงกันว่ารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรเน้นให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีการแสวงหาความรู้ใหม่ โดยเน้นคุณสมบัติ 3 ด้าน คือ คุณสมบัติด้านทัศนคติ คุณสมบัติด้านลักษณะนิสัย และคุณสมบัติด้านความรู้ และทักษะควบคู่กับการเรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งสอดคล้องกับที่ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ (2556: 3-7) ได้มีการทบทวนการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในต่างประเทศ พบว่าในบริบทการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของแรงงานด้วยการเพิ่มทักษะ ฝีมือ และสมรรถนะ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในสังคมฐานความรู้ ทำให้มนุษย์ทุกคนต้องแสวงหาความรู้เพื่อความอยู่รอด สถาบันการศึกษาจึงต้องพัฒนาบุคคลให้มีทักษะเฉพาะด้านควบคู่ไปกับการพัฒนาคนให้รู้จักการตัดสินใจ มีทักษะในการแก้ปัญหา และสอนให้คนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของสุชาติ วงษ์สุวรรณ (2542:70-74) กล่าวได้ว่าการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์ ช่วยเพิ่มการรับรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเน้นการปฏิบัติกิจกรรมและวิธีแก้ปัญหา ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นกับเพื่อน สรุปเป็นประสบการณ์ใหม่ด้วยตัวนักศึกษาเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปีเยอร์, รอบิท และ

ไมเคิลเคิล (Byerly 2001:18-20; Bobditt and Michelle 2000:29-35) กล่าวถึงรูปแบบการเรียนสอนที่ให้ผู้เรียนจัดกระบวนการเรียนรู้จากสภาพจริงด้วยตนเอง ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานในสภาพจริง โดยเน้นการเรียนรู้ในห้องเรียนมากกว่าในห้องเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนส่งเสริมในการนำรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาไปใช้กับรายวิชาฝึกงาน ในทุก ๆ หลักสูตร
2. ควรส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมและมีการติดตามนำผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาไปใช้เพื่อนำมาพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาในหลักสูตรต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าจะทำการศึกษาต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษากับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นเพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเพื่อค้นหาตัวแปรที่ส่งผลต่อรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา เช่น ระดับทักษะปฏิบัติการ ระดับทักษะการแก้ปัญหา และระดับทักษะการทำงานเป็นทีม

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- ทิตนา แหมมณี.(2550). **วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ**.กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- ประเสริฐ บุญเรือง. (2556). **การจัดการศึกษาตลอดชีวิต**. วารสาร กศน. อัญชลี ธรรมชาติกุล,บรรณาธิการ. หน้า 3-7. เข้าถึงเมื่อ 9 ธันวาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <https://panchalee.files.wordpress.com>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). **ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12**. เข้าถึงเมื่อ 9 ธันวาคม 2558 เข้าถึงได้จาก<http://www.nesdb.go.th>
- สุชาติ วงศ์สุวรรณ. (2542). **การปฏิบัติโครงการอาชีพกับผู้เรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ**.วารสารวิชาการ.
- ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ. (2556). **การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต: กรณีศึกษาในต่างประเทศ**.วารสาร กศน.

ภาษาต่างประเทศ

Bodditt, L. Michelle and others. “Experiential learning:Marketing; Selling, Sales Management.”

Journal of Marketing Education,22 (April 2000.)

Byerly, Steven. Linking Classroom Teaching to the Real World Through Experiential Instruction.

Phi De Lta Kappan, 82 (May 2001):697.

Kolb D.A.,and Lewis L.H. Facilitating experiential learning:Observations and reflections. In L.H.

Lewis (Ed),Experiential and Simulation Techniques for Teaching Adult. San

Francisco:Jossey Bass.1996